

Motion till riksdagen 2006/07:U243

av **Hillevi Larsson (s)**

Västsahara

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör erkänna både Västsahara som land och dess ex-ilergering.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Västsahara bör få upprätta representation i Sverige, i samband med att Västsahara erkänns som stat.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör vara drivande inom EU och FN för att ge det västahariska folket självbestämmande.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör verka för att journalister och internationella observatörer snarast möjligt släpps in i Västsahara.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den humanitära situationen i flyktinglägren måste förbättras genom ökade anslag till World Food-program och UNHCR.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att FN i samarbete med västaharierna bör bestämma vilka som ska ha rösträtt i den planerade folkomröstningen om Västaharas framtid.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör stödja Västahara genom att överväga att inrätta ett utbytesprogram för ungdomar.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Marockos kränkningar av de mänskliga rättigheterna i de ockuperade delarna av Västahara bör uppmärksammas och bekämpas.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Västsahara är Afrikas sista koloni. Efter att tidigare ha lytt under spansk överhöghet blev Västsahara äntligen fritt 1975. Friheten varade dock bara några dagar innan grannlandet Marocko ryckte in med sina tungt beväpnade trupper och ockuperade landet. Huvuddelen av befolkningen drevs på flykt och bor alltsedan dess i flyktingläger i öknen i Algeriet. Förhållandena i lägren är svåra och det råder brist på vatten, mat och mediciner. De västsahariska flyktingarna är totalt beroende av internationell hjälp för sin överlevnad.

Inledningsvis försvarade sig västsaharierna mot sina ockupanter. Kampen leddes av Västsaharas befrielse rörelse, Polisario Front. 1991 övergick Polisario till fredlig kamp. Orsaken var att FN då gav västsaharierna nytt hopp genom att anta en positiv resolution om Västsahara. Innehållet gick ut på att en folkomröstning skulle hållas redan 1992 då västsaharierna själva skulle få avgöra sin framtid.

Sedan dess har Marocko, med stor framgång och stöd från bl.a. Frankrike, lyckats sabotera genomförandet av tio planerade folkomröstningar. Under tiden har Marocko ändrat befolkningsammansättningen i Västsahara. Bland annat har ca 10 000 västsaharier tvångsflyttats till Marocko för att "marockaniseras" och tusentals andra har gripits och "försvunnit". Jämsides med detta har marockanska bosättningar upprättats i Västsahara och tiotusentals marockanska soldater har placerats i området för att vakta de västsaharier som bor kvar i de ockuperade områdena.

Huvudsyftet med tvångsflyttningarna av västsaharier och förflyttningarna av marockaner till Västsahara är att få en majoritet marockaner i Västsahara. Först då kan Marocko tillåta en folkomröstning. Då är nämligen utgången given och den marockanska överhögheten vinner. Med en majoritet västsaharier i området är utgången av omröstningen också given: västsaharierna kommer att välja självständighet framför ockupation.

Den senaste FN-resolutionen kallad Baker-planen (som bygger på västsaharisk autonomi under marockansk överhöghet under fyra eller högst fem år, varefter en folkomröstning ska hållas) dödförklarades officiellt den 12 juni i år, knappt ett år efter dess tillblivelse.

Marocko har gjort allt för att sabotera genomförandet av resolutionen, till stor del understött av Frankrike. Till slut gav FN:s sändebud James Baker upp.

Alla andra länder i FN, inklusive USA och Storbritannien, har hela tiden stött resolutionen. Men stormakternas ställningstagande har aldrig handlat om ädelmod utan om ekonomiska intressen. Risken för en ny blodig Palestina-konflikt äventyrar exploateringen av områdets rika naturtillgångar – bl.a. fosfat, olja och rika fisketillgångar. Förhandlingar med Marocko har redan inletts om prospektering av Västsaharas naturtillgångar, över huvudet på det västsahariska folket. Stormakternas stöd visade sig heller inte räcka för att stå emot Frankrike och Marocko.

Det är nu av yttersta vikt att Sverige intar en drivande roll i både EU och FN och kräver att FN:s tidigare antagna resolutioner i frågan snarast genomförs, i synnerhet gäller det den utlovade folkomröstningen. Kampen bör även

Fel! Okänt namn på

gälla den humanitära situationen i Algeriets flyktingläger, som förvärras hela tiden. Det ekonomiska stödet från Europa har minskat under senare år, med påtagliga negativa effekter i form av mat- och medicinbrist i lägren. Det samma gäller FN:s stöd.

Västsahariernas tålamod är inte oändligt. Om omvärlden ställer sig kall-sinnig till de rättmätiga kraven finns en överhängande risk att striderna åter blossar upp.

Sverige bör i detta sammanhang arbeta förebyggande i stället för att vänta tills katastrofen är ett faktum.

Det finns också all anledning att verka för att journalister och internationella observatörer snarast släpps in i Västsahara i enlighet med tidigare FN-resolution. Detta kommer att synliggöra marockanernas förtryck mot västsaharierna och skapa en opinion till stöd för Västsaharas frigörelse. Särskilt Marockos kränkningar av västsahariernas mänskliga rättigheter i de ockuperade delarna bör uppmärksammas. Det är kränkningar som för övrigt, men inte i lika stor utsträckning, även drabbar Marockos egna medborgare eftersom Marocko är att betrakta som en diktatur.

Det är nu också dags att Sverige ansluter sig till de 76 länder som erkänt Västsahara som ett land, senast Sydafrika. Sverige skulle därmed som första land i Europa ge ett erkännande åt västsahariernas fredliga kamp för att återfå det land som stals från dem av Marocko för 30 år sedan. Genom att inte erkänna Västsahara legitimerar man Marockos orättmätiga krav på att räkna Västsahara som en del av Marocko. FN:s resolutioner har gång på gång slagit fast att ockupationen bryter mot internationell rätt och folkrätten.

I anslutning till att Sverige erkänner Västsahara och dess exilregering bör Västsahara ges rätten till en västsaharisk representation i Sverige. Trots att Marocko är en diktatur och ockupationsmakt har de inte bara en representation i Sverige utan t.o.m. en ambassad. Givetvis bör landet de ockuperar, Västsahara, ges minst samma rätt!

Avslutningsvis bör Sverige utöka sina relationer med Västsahara. Ett viktigt symboliskt steg vore att starta ett ungdomsutbyte mellan Sverige och Västsahara. Idén går ut på att några svenska ungdomar varje år reser och besöker Västsaharas flyktingläger, som är de mest välorganiserade flyktinglägren i världen. Samtidigt bör vi varje år ta emot några västsahariska studenter för att studera en tid i Sverige. Detta vore ett symboliskt viktigt samarbete för våra respektive länder samtidigt som det varje år ger ungdomar nya perspektiv och kontaktytor.

Stockholm den 19 oktober 2006

Hillevi Larsson (s)